

ناامیدی و بدبینی در اشعار شاعران خراسان قدیم

ناصر کاظم خانلوا، سکینه فرجی شیلوبی^۲

۱- استادیار دانشگاه پیام نور همدان

۲- مدرس مدعو دانشگاه آزاد تهران مرکز

چکیده

نومیدی و بدبینی، التهابی روحی و عاطفی و از عناصر متداول در ساحت عقلی و عاطفی انسان هاست. به نظر می‌رسد غالب افراد هر جامعه، از هر صنف و طبقه‌ای که باشند در معرض ابتلا به این دو عارضه قرار می‌گیرند. لیکن بدبینی و نومیدی شاعران و متفکران به علت رقت احساس و دقت اندیشه‌شان عمیق‌تر و التهاب آنها دردناک‌تر است. در ادبیات کلاسیک ایران رگه‌هایی ملایم و گاه تند از یأس و بدبینی در آثار شاعران از روزگاران کهن تا عصر جدید دیده می‌شود. در اشعار شاعران خراسان قدیم نیز این موضوع وجود دارد تا جایی که درون مایه اصلی شعر برخی از آنان بدبینی و نومیدی است. از آنجا که زمینه‌های این التهاب در آنها متفاوت است بنابراین این پدیده (یأس و بدبینی) در روحيات آنها امری نسبی و دارای درجاتی از شدت و ضعف است. چنانچه رباعیات حکیم عمر خیام اعتراضی صریح‌تر و شعر ناصر خسرو نقدی ملایم‌تر دارد لیکن هیچ کدام دارای بدبینی مطلق نیستند.

واژگان کلیدی: نومیدی، بدبینی، یأس، شاعران خراسان